

ต้นทุนของการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน
(Costs of Education in Private Colleges)

ความนำ (Introduction)

โดยทั่วไปในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของการลงทุนก็คือ การเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่ต้องเสียไป สิ่งที่กำลังกล่าวมานี้เป็นเพียงหลักในการคำนวณ แต่ปัญหาสำคัญที่นักเศรษฐศาสตร์ยังไม่สามารถสรุปหาข้อยุติได้ก็คือ คำจำกัดความและขอบเขตความหมายของต้นทุน (Costs) และผลประโยชน์ (Benefits) จากการศึกษา จากปัญหาดังกล่าว นักเศรษฐศาสตร์ นักการศึกษา รวมทั้งนักเศรษฐศาสตร์การศึกษาต่างพยายามกำหนดแนวความคิดในเรื่องต้นทุนของการศึกษาว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับการให้บริการทางด้านการศึกษาเป็น "ปัจจัยของต้นทุนการศึกษาที่แท้จริง" (The Real Factor Costs of Schooling)^๑ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางด้านการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน (ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยการค้า) ที่เข้ารับการศึกษานในปีการศึกษา ๒๕๑๓ ดังนั้นต้นทุนที่กล่าวถึงต่อไปนี้จะเน้นเฉพาะต้นทุนส่วนบุคคล (private costs) ตามเวลาดังกล่าว และต้นทุน (costs) ในที่นี้จะหมายถึงแต่เฉพาะต้นทุนที่สามารถจะคำนวณออกมาเป็นตัวเงิน (monetary costs) เท่านั้น

องค์ประกอบของต้นทุน (Cost Component)

ถ้าหากถือตามทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ว่าการศึกษารูปหนึ่งของการลงทุนแล้ว ต้นทุนของการศึกษาที่จะใช้วิเคราะห์เชิงผลได้-ผลเสีย (Benefit - Cost Analysis) อาจจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท^๒ คือ

^๑Theodore W. Schultz, The Economics Value of Education (New York and London : Columbia University Press, 1963), pp. 21.

^๒Gary S. Becker, Human Capital (New York : Columbia University Press, 1964), pp. 74.

๑. ต้นทุนทางตรง

๒. ต้นทุนทางอ้อม

ต้นทุนทางตรง (Direct Costs)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้คือ คำนวณหาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางด้านการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน ดังนั้นการพิจารณาต้นทุนก็จะพิจารณา เฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการการศึกษาเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงต้นทุนของฝ่ายผู้ผลิตบริการการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากวิทยาลัยการค้า เป็นวิทยาลัย เอกชนที่รัฐบาลมิได้ให้เงินอุดหนุน เพราะฉะนั้นต้นทุนการผลิตบริการการศึกษาของวิทยาลัยการค้าทั้งส่วนที่เป็นทุนถาวร (Capital Costs) และค่าใช้จ่ายประจำปี (Current Costs) จึงมาจากเงินที่นักศึกษาจ่ายให้แก่วิทยาลัยทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ต้นทุนของฝ่ายผลิตบริการการศึกษาจึงนำมารวม เป็นต้นทุนส่วนบุคคล (private costs) ไม่ได้ หากนำมาคิดอีกก็เป็นการนับซ้ำ ซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนสูงกว่าปกติ ดังนั้นต้นทุนทางตรง (direct costs) จึงแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ

(๑) ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่สถานศึกษา อันประกอบด้วย ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าคำสอน และค่าลงทะเบียนสอบไล่

ตารางที่ ๓.๑: ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่วิทยาลัยการค้าต่อคนต่อปี *

ประเภทค่าใช้จ่าย	บาท
ค่าเล่าเรียน	๓,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๒๕๐
ค่าคำสอน	๕๐
ค่าลงทะเบียนสอบไล่	๑๑๐
รวมทั้งสิ้น	๓,๔๑๐

ที่มา : แผนกทะเบียนและการสอบไล่ วิทยาลัยการค้า

*ตัวเลขนี้เป็นของปีการศึกษา ๒๕๑๓ ปัจจุบัน (๒๕๒๐) เปลี่ยนเป็นการเก็บตามหน่วยกิตแทนค่าเล่าเรียน

(๒) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้รับการศึกษา ในการศึกษานี้ได้จำแนกประเภท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา เป็น ค่าเอกสารตำราและอุปกรณ์การศึกษา ค่าเสื้อผ้า และค่าที่พักอาศัย

ตารางที่ ๓.๒: ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาชายหญิงในวิทยาลัยการค้ำต่อคนต่อปี

ประเภทค่าใช้จ่าย	บาท
ค่าเอกสารตำราและอุปกรณ์การศึกษา	๓๖๔.๔๖
ค่าเสื้อผ้า	๕๐๘.๕๙
ค่าที่พักอาศัย	๓๓๘.๕๖
รวมทั้งสิ้น	๑๒๑๑.๕๑

ที่มา : จากการสำรวจนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยการค้ำ

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๒ แสดงถึงค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยการค้ำ ที่เกิดขึ้นขณะที่กำลังศึกษาอยู่ คือ ช่วงปีการศึกษา ๒๕๑๓ - ๒๕๑๖ ค่าเอกสารและอุปกรณ์การศึกษานักศึกษาจะจ่ายเพียงปีละ ๓๖๔.๔๖ บาท ต่อคน ซึ่งอาจจะเห็นว่าต่ำ แต่ทั้งนี้เนื่องจากทางวิทยาลัยได้เก็บเงินค่าเอกสารประกอบคำบรรยาย ดังนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จึงไม่จำเป็นต้องซื้อเอกสารตำรามากนัก สำหรับค่าเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายปีละ ๕๐๘.๕๙ บาท ต่อคน ส่วนค่าที่พักอาศัยเมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ ๓๓๘.๕๖ บาท เนื่องจากมีนักศึกษาเพียง ๑๗.๙๔% ของที่สำรวจต้องจ่ายค่าที่พักเช่นหอพัก หรือบ้านเช่า เป็นต้น ดังนั้นเมื่อคิดเฉลี่ยต่อคนจึงต่ำ เมื่อรวมค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งสิ้นต่อคนต่อปีจะได้เท่ากับ ๑,๒๑๑.๕๑ บาท

ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Costs)

ถ้าบุคคลเลือกที่จะเข้ารับการศึกษาก็ต้อง เผชิญกับปัญหาการเสียสละเวลาทำงาน และปัญหาดังกล่าวในแง่ เศรษฐศาสตร์มัน เกี่ยวข้องโดยตรงกับต้นทุน หากเข้าทำงานก็จะได้รับผลตอบแทน ในรูปของค่าจ้างหรือเงินเดือน ซึ่งมูลค่าของการทำงานที่เสียสละไป คือต้นทุนทางอ้อม (Indirect

Costs) ของการศึกษา ซึ่งเรียกว่า ค่าเสียโอกาส (Opportunity Costs)^๑ แต่ต้นทุนในลักษณะนี้มีใช้ต้นทุนที่นักศึกษาต้องจ่ายออกไปจริง (Implicit Costs) เหมือนกับต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวและต้นทุนส่วนที่จ่ายให้แก่วิทยาลัย ต้นทุนค่าเสียโอกาสนี้จัดว่าเป็นต้นทุนรายการที่สำคัญ เพราะมีค่าสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนประเภทอื่น ๆ และต้นทุนทางอ้อมนี้จะเกิดขึ้นเท่ากับจำนวนปีที่เข้ารับการศึกษ ต้นทุนค่าเสียโอกาสในกรณีนี้ก็คือระดับรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แล้วเข้าทำงาน ซึ่งในที่นี้มีได้สำรวจเอง แต่เป็นผลการวิจัยของ M. Blaug ที่ทำไว้ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

การปรับปรุงต้นทุน (Adjustment of Cost Estimation)

สำหรับต้นทุนทางตรงที่สำรวจได้ตามที่กล่าวมาแล้ว เมื่อจะนำไปเปรียบเทียบกับผลตอบแทนเพื่อหาอัตราผลตอบแทนของการลงทุน ตัวเลขดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ไปในการศึกษาของนักศึกษาและดัชนีราคา (consumer price index) เพราะตัวเลขต้นทุนนี้เป็นตัวเลขในปี ๒๕๑๓ ดังนั้นจึงต้องปรับเพื่อให้เป็นตัวเลขในปี ๒๕๒๐ อันเป็นปีเดียวกับการสำรวจรายได้ของการวิจัยครั้งนี้ ส่วนต้นทุนทางอ้อมจะต้องปรับด้วยอัตราการว่างงาน (unemployment rate) อีกโสดหนึ่ง ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

ปัญหาที่มักเกิดขึ้นและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้คือ การเรียนซ้ำชั้น กล่าวคือตามหลักสูตรปริญญาตรีของวิทยาลัยการค้า นักศึกษาต้องเรียนครบ ๔ ปี จึงจะจบหลักสูตร แต่ในทางปฏิบัตินักศึกษาส่วนหนึ่งจะใช้เวลาศึกษานานกว่า ๔ ปี เพราะฉะนั้นการคำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียง ๔ ปี ก็ต่ำกว่าความเป็นจริง ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงตัวเลขต้นทุนเสียใหม่ โดยหาค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่บัณฑิตเข้าศึกษาและผลการคำนวณจากข้อมูลที่แผนกทะเบียนและการสอบไล่ของวิทยาลัยการค้า ปรากฏว่าบัณฑิตต้องใช้เวลาศึกษาโดยเฉลี่ย ๔.๒ ปี

เพื่อให้การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการศึกษากระทำได้อย่างถูกต้อง จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงตัวเลขค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ในตอนต้นด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (consumer price index) เพื่อให้ตัวเลขดังกล่าวเป็นปีเดียวกับตัวเลขรายได้ ดัชนีราคาผู้บริโภคในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๒

^๑ John Sheehan, The Economics of Education (London : George Allen & Unwin, 1973), pp.36.

ถึงปี ๒๕๑๙ สูงขึ้นเฉลี่ยปีละ ๒.๕๑^๑ เปอร์เซ็นต์ อัตราการเปลี่ยนแปลงนี้จะนำมาเป็นตัวปรับต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนและค่าเสียโอกาส

ตารางที่ ๓.๓: การปรับปรุงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนทั้งหมดต่อคนต่อปี

ปีที่	ค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนทั้งหมด (ตัวเลขที่ยังไม่ได้ปรับ) (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนทั้งหมด (ตัวเลขที่ปรับด้วยดัชนีราคา) (บาท)
๑	๔,๖๒๑.๕๑	๕,๔๙๔.๙๗
๒	๔,๖๒๑.๕๐	๕,๓๖๐.๙๕
๓	๔,๖๒๑.๕๑	๕,๒๒๖.๙๒
๔	๔,๖๒๑.๕๑	๕,๑๐๒.๑๔
๕	๔๒๔.๓๐	๔๙๕.๔๗

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ ๓.๑ และ ๓.๒^๒

สำหรับรายได้ที่ไม่ได้รับเนื่องจากเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยการคำ หรือที่เรียกว่าค่าเสียโอกาส (Opportunity Costs) จะต้องปรับในลักษณะเดียวกับต้นทุนทางตรง (Direct Costs) กล่าวคือต้องปรับด้วยอัตรการว่างงานและดัชนีราคาผู้บริโภค เนื่องจากนักเรียนที่จบระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๕ โอกาสที่จะทำงานนั้นไม่แน่นอนเพราะอยู่ในช่วงที่จะศึกษาต่อหรือจะหางานทำ ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงความน่าจะเป็นที่จะได้มาซึ่งรายได้ในช่วงเวลาดังกล่าว ไม่ใช่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

^๑ตัวเลขนี้คำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภคในรายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทยประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐.

^๒ตัวเลขค่าใช้จ่ายในปีที่ ๕ คิดเพียงร้อยละ ๒๐ ของค่าใช้จ่ายทั้งปีเนื่องจากระยะเวลาโดยเฉลี่ยของนักศึกษาที่เรียน คือ ๔.๒ ปีไม่ถึง ๕ ปี

แล้วได้งานทำทุกคน ซึ่งอัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ ประมาณร้อยละ ๘.๓๕^๑

ตารางที่ ๓.๕: การปรับปรุงค่าเสียโอกาสของการเข้าศึกษาต่อ (ต่อคนต่อปี)

ปีที่	ค่าเสียโอกาสที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเสียโอกาส (ปรับด้วยอัตราการว่างงาน)	ค่าเสียโอกาส (ปรับด้วยดัชนีราคา)
๑	๑๑,๗๐๐	๑๐,๗๒๔.๒๒	๑๒,๗๕๑.๐๘
๒	๑๒,๕๑๙	๑๑,๔๗๔.๙๑	๑๓,๖๔๓.๖๖
๓	๑๓,๓๓๘	๑๒,๒๒๕.๖๑	๑๔,๕๓๖.๒๕
๔	๑๔,๑๕๗	๑๒,๙๗๖.๓๐	๑๕,๔๒๘.๘๒
๕	๒,๔๙๕.๒	๒,๗๔๕.๔๐	๓,๒๖๔.๒๘

ที่มา : M. Blaug, The Rate of Return to Investment in Education in Thailand (Bangkok: 1971), pp.A-19. ซึ่งปรับด้วยอัตราการว่างงานและดัชนีราคาผู้บริโภค^๒

ข้อเปรียบเทียบต้นทุนทางตรงของการศึกษาระหว่างวิทยาลัย เอกชนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ

(Comparison of Direct Costs Between Private College and Public Universities)

สำหรับการเปรียบเทียบต้นทุนของการศึกษานี้ไม่อาจจะนำเอาข้อมูลของปี พ.ศ. ๒๕๑๓ มาเปรียบเทียบให้เห็นได้ เนื่องจากในเวลาดังกล่าว มิได้มีผู้ใดศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวเลขค่าใช้จ่ายของนิสิตและนักศึกษาไว้ แม้แต่ผลงานวิจัยของ Mark Blaug ก็มิได้แสดงองค์ประกอบของต้นทุนว่าประกอบด้วยรายการใดบ้างและมีจำนวนเท่าใด เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๐ ทบวงมหาวิทยาลัยได้แสดงรายงานผลการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา ๒๕๑๗

^๑ตัวเลขนี้คำนวณจากรายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง ๒๕๑๖.

^๒ต้นทุนทางอ้อมในปีที่ ๕ คิดเพียงร้อยละ ๒๐ ของค่าเสียโอกาสทั้งปี เนื่องจากระยะเวลาโดยเฉลี่ยของนักศึกษาที่เรียนคือ ๔.๒ ปี ไม่ถึง ๕ ปี.

ดังนั้นการเปรียบเทียบในที่นี้ก็จะอาศัยผลการวิจัยดังกล่าวเป็นเครื่องเปรียบเทียบ เพื่อแสดงถึงความแตกต่างของต้นทุนการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยมีข้อสมมติว่า แบบแผนในการบริโภค (consumption pattern) ของวิทยาลัยเอกชน เมื่อปี ๒๕๑๓ กับปี ๒๕๑๗ มีลักษณะคล้ายกัน ของมหาวิทยาลัยก็เช่นกัน ทั้งนี้โดยยึดหลักทฤษฎีในแง่ของสังคมนิยมที่ว่า "สังคมนิยมทำให้ผู้คนทั้งหลายได้เข้ามาร่วมกัน ณ สถานที่และภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นการช่วยให้ผู้คนเหล่านั้นมีความสัมพันธ์และมีการกระทำต่อกันได้ ... มีกระสวนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแบบเดียวกัน สำหรับผู้คนที่ทั้งหลายได้ปฏิบัติร่วมกัน และดำรงรักษาแบบแผนของกระสวนพฤติกรรมเหล่านั้นไว้"^๑ ในการเปรียบเทียบจะเลือกเฉพาะรายการที่มีความสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่สถาบันตามที่กล่าวมาในตอนต้น เรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา และค่าใช้จ่ายให้แก่สถานศึกษา

ตารางที่ ๓.๕: สัดส่วนร้อยละค่าใช้จ่ายของนักศึกษาชายและหญิงสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ในส่วนกลางต่อคนต่อปี

ประเภทค่าใช้จ่าย	บาท	ร้อยละ
ค่าที่พัก	๑,๔๘๕	๓๕.๓๒
ค่าเสื้อผ้า	๑,๐๒๕	๒๕.๓๘
ค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงต่าง ๆ	๑,๒๓๗	๒๙.๕๒
ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา	๔๕๗	๑๐.๘๘
รวมทั้งสิ้น	๔,๒๐๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : รายงานผลการวิจัย เรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๗ กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย

^๑ประสาธน์ หลักศิลา, สังคมนิยมฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า พ.ศ. ๒๕๑๔), หน้า ๕๐ - ๕๑.

ตารางที่ ๓.๖: สัดส่วนร้อยละค่าใช้จ่ายของนักศึกษาชายและหญิง สถาบันอุดมศึกษาของ
วิทยาลัยเอกชนในส่วนกลางต่อคนต่อปี

ประเภทค่าใช้จ่าย	บาท	ร้อยละ
ค่าที่พัก	๒,๒๐๕	๒๗.๘๖
ค่าเสื้อผ้า	๑,๔๔๘	๑๘.๒๙
ค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงต่าง ๆ	๓,๗๙๒	๔๗.๙๒
ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา	๔๖๙	๕.๙๓
รวมทั้งสิ้น	๗,๙๑๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เหมือนตารางที่ ๓.๕

ตารางที่ ๓.๗ การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาชายและหญิง ในสถาบัน
อุดมศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัย เอกชนในส่วนกลางต่อคนต่อปี

ประเภทค่าใช้จ่าย	(บาท)			ร้อยละ
	วิทยาลัย เอกชน	มหาวิทยาลัย	ส่วนต่างของค่าใช้จ่าย	
ค่าที่พัก	๒,๒๐๕	๑,๔๘๕	๗๒๐	๑๙.๔๑
ค่าเสื้อผ้า	๑,๔๔๘	๑,๐๒๕	๔๒๓	๑๑.๔๐
ค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงต่าง ๆ	๓,๗๙๒	๑,๒๓๗	๒,๕๕๕	๖๘.๘๗
ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา	๔๖๙	๔๕๗	๑๒	๐.๓๒
รวมทั้งสิ้น	๗,๙๑๔	๔,๒๐๔	๓,๗๑๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ ๓.๕ และ ๓.๖

จากตารางที่ ๓.๕, ๓.๖ และ ๓.๗ จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในวิทยาลัย เอกชนตั้งแต่
รายการที่ ๑ ถึง ๔ สูงกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งสิ้น ค่าที่พักของนักศึกษาวินิจฉัย เอกชน
สูงกว่า ๗๒๐ บาท เท่ากับ ๑๙.๔๑% ค่าเสื้อผ้าของนักศึกษาวินิจฉัย เอกชนสูงกว่า ๔๒๓ บาท หรือ

๑๑.๔๐% รายการนี้อาจจะเป็น เพราะที่นักศึกษาวิทยาลัย เอกชนส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะค่อนข้างจะดี ความพึงพอใจในด้านเครื่องแต่งกายย่อมจะมีมาก ซึ่งมีผลมาจากการเลียนแบบ (Demonstration Effect) ค่าตำราของนักศึกษาในวิทยาลัย เอกชนสูงกว่า ๑๒ บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพร้อมในด้านบริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีมากกว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นน้อยในการที่จะต้องซื้อ เอกสารตำราและรายการสุดท้าย คือค่าลงทะเบียนรายการนี้เป็นรายการที่แตกต่างกันถึง ๖๘.๘๗% ของความแตกต่างทั้งหมด ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัย เอกชนไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเรียกเก็บค่าเล่าเรียนสูงกว่ามหาวิทยาลัยประมาณ ๒ เท่า ไม่เช่นนั้นวิทยาลัย เอกชนก็อยู่ไม่ได้ รวมความแตกต่างของค่าใช้จ่ายตามตารางที่ ๓.๗ ต่างกันประมาณ ๒ เท่า แต่ผลงานวิจัยของ Mark Blaug ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ค่าใช้จ่ายต่อปีของนิสิตนักศึกษาที่ปรับปรุงแล้วต่อคนต่อปี ๑,๙๔๕ บาท เมื่อเทียบกับวิทยาลัยการค้าในปีเดียวกัน ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อปีของนักศึกษา ๔,๖๒๑.๕๑ บาท ซึ่งต่างกันประมาณ ๒.๔ เท่า ซึ่งใกล้เคียงกับข้อมูลปี ๒๕๑๗ ทั้งนี้ อาจจะมีสาเหตุคล้ายกับข้อ เปรียบเทียบของต้นทุนในปีการศึกษา ๒๕๑๗